

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 61. — ŠTEV. 61.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 14, 1923. — SREDA, 14. MARCA, 1923.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

PROCES PROTI KU KLUXS KLANGEM

Izginila je priča proti Klanu, katero iščejo državne oblasti, da ponovi svoje pravne izpovedi. — Mer Rouge pripravljen na samo-obrambo, če ne bodo dvignjene obtožbe. — Klukluksklanci so nameravali izgnati iz okolice vse svoje sovražnike.

Bastrop, La., 12. marca. — Dewey Brown, ki je pričal pri zadnjem državnem javnem zaslišanju glede izgredov našemljene ljudske tolpe v Morehouse Parish in ki je dobil nato od Ku Klux Klancev povelje, naj se v teku desetih dni izgubi iz župnije, kateremu pa je bil rok podaljšan za šestdeset dni vsled posredovanja Šerifa Carpenterja in drugih prijateljev, so pogrešali, ko so mu skušali pomogni Šerifi danes vročiti pozivnico velike porote.

Serif Carpenter je rekel, da je izvedel, da je Brown prodal svoje posestvo ter zapustil Morehouse župnijo in dan potom, ko je pričal na javnem zaslišanju, pred nekako dvema mesecema. Nadaljnje je rekel, da ni do danes vedel, da je Brown odšel. Izjavil je, da je njegovim pomočnikom najti nadaljnje priče, katere hoče dobiti velike porote.

Pričevanje Browna in njegovih sorodnikov na javnem zaslišanju je spravilo na dan dejstva, da obstaja zarota, kjer namen je, izgnati iz župnije vse ljudi, ki so si nakopali sovraštvo Ku Klux Klana. Clay Osbon, bratranec Browna, je bil bičan od našemljene množice, a ni mogel spoznati nobenega svojih napadalev. Nato so mu našemljenci ukazali, da mora v teku enega dneva izginiti iz okraja. To je on tudi storil.

Njegov brat, E. Osbon, je pričal da je dobil pretilno pismo, v katerem se je glasilo, da mora v desetih dneh izginiti, ker bo drugače bičan. Ker se je bal, da bo Klan izvedel svojo pretnjo, je prodal svojo farmo ter zapustil okraj.

Prvičevanje Browna in njegovih sorodnikov na javnem zaslišanju je spravilo na dan dejstva, da obstaja zarota, kjer namen je, izgnati iz župnije vse ljudi, ki so si nakopali sovraštvo Ku Klux Klana. Clay Osbon, bratranec Browna, je bil bičan od našemljene množice, a ni mogel spoznati nobenega svojih napadalev. Nato so mu našemljenci ukazali, da mora v teku enega dneva izginiti iz okraja. To je on tudi storil.

Njegov brat, E. Osbon, je pričal da je dobil pretilno pismo, v katerem se je glasilo, da mora v desetih dneh izginiti, ker bo drugače bičan. Ker se je bal, da bo Klan izvedel svojo pretnjo, je prodal svojo farmo ter zapustil okraj.

MLADA PUNCA JE VARALA ZDRAVNIKE.

Escanaba, Mich., 13. marca. — Dr. Harry Defnet, ki je zdravil štirinajstletno Evelyn Lyons, je izjavil, da je njena bolezen izmijena. Rekel je, da je punca osleparila zdravnike, ki so merili njen telesni stopnji.

Ribica stja se podala v nedeljo na široko morje. Imela sta na krovu 4 galon gazoilna, par krompirjev, galono sladke vode, nekaj skrivača kruha ter kos keksa.

Smith je izjavil da ju je založil na visokem morju vihar ter da sta vsled tega krenila proti Freeportu.

Nisva dospela daleč, ko je postal vihar močnejši, — je rekel kapitan. — Pričelo je tako snežiti. Izgubila sva pravo smer, in končno sem s pomočjo kompasa skušal dognati, kje se nahajava.

Kompas pa ni deloval. Imel sem na krovu le še par galon gazoilna ter misil, da ga bova pozneje še bolj potreboval. Ustavil sem stroj ter se prepustil vetrui. Motor sva zagnala še v petek zjutraj.

Kapitan Smith je rekel, da mu je ohranil življenje edino le tobak. Le malo sta jedla tekom tega razhurljivega doživljaja ter izpila vso ostalo svezo vodo.

Večkrat sva srečala velike parnike, ki se pa niso brigali za najine signale.

V torču zvečer — je nadaljeval kapitan — nama je zmanjkal vsega. Pričela sva piti žganje ter sva postala še bolj žejna. Skusal sem prekuhati par galon morske vode, a poskus se mi ni posrečil. Plula sva naprej, ne da bi vedela, kje se nahajava. V četrtek zjutraj sva se počutila najslabše. Skoraj sem zblaznel ter skusal vrči tovarisa preko krova. Na sva se hotela oba usmrstiti. Pričela sva govoriti kot dva otroka o svojih mladostnih letih. Natančeno se ne morem spomniti, kako so naju rešili.

Našpolija na sedmo poletje je izplačila "Kr. poštni Šekovni urad in Jadranka banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš na hitro izplačilo najugodnejše:

100 Din. . . \$ 1.35 . . . K 400

200 Din. . . \$ 2.50 . . . K 800

500 Din. . . \$ 5.85 . . . K 2,000

1000 Din. . . \$11.60 . . . K 4,000

2000 Din. . . \$23.00 . . . K 8,000

5000 Din. . . \$57.00 . . . K 20,000

Italija na sedmo emisijo:

Raspodelitev na sedmo poletje je izplačila "Jadranka banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir . . . \$ 2.90

100 lir . . . \$ 5.50

300 lir . . . \$15.60

500 lir . . . \$25.50

1000 lir . . . \$50.00

Za pošiljalce, ki presegajo meseč pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti le poštni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepriskrivljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Razumemo pa ceni enega dne, ko nam došte poslan denar v roke.

Gledi izplačili v ameriških dolžnjih glajto posben oglaš v tem člunu. Denar nam je poslat načelno po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKHER STATE BANK
22 Cortlandt Street
New York, N. Y.
Glejmo naslovno Jadranka Banka.

"BANKIR" OSLEPARIL ROJAKE ZA \$2,000,000.

STRAŠEN DOŽIVLJAJ DVEH BRODOLOMCEV

Brodolomca pripravljajo o strašnih doživljajih. — Rešili so ju po trenutkov pred smrtjo.

V groznom viharju sta se rešila newyorska ribiča kapitan Berger Smith in Harry Mathews v petindvajset četrtjem dolgem čolnu. V tem čolnu sta prebila več dni brez hrane in pijače. Včeraj so ju rešili.

Parnik, ki je vozil v New York z Bahamaščotoma, je pobral oba v bližini Ambrose svetilnika. Brodolomec so nato odvedli na dom neke sorodnice.

Ribiča stja se podala v nedeljo na široko morje. Imela sta na krovu 4 galon gazoilna, par krompirjev, galono sladke vode, nekaj skrivača kruha ter kos keksa.

Smith je izjavil da ju je založil na visokem morju vihar ter da sta vsled tega krenila proti Freeportu.

Nisva dospela daleč, ko je postal vihar močnejši, — je rekel kapitan. — Pričelo je tako snežiti. Izgubila sva pravo smer, in končno sem s pomočjo kompasa skušal dognati, kje se nahajava.

Kompas pa ni deloval. Imel sem na krovu le še par galon gazoilna ter misil, da ga bova pozneje še bolj potreboval. Ustavil sem stroj ter se prepustil vetrui. Motor sva zagnala še v petek zjutraj.

Kapitan Smith je rekel, da mu je ohranil življenje edino le tobak. Le malo sta jedla tekom tega razhurljivega doživljaja ter izpila vso ostalo svezo vodo.

Večkrat sva srečala velike parnike, ki se pa niso brigali za najine signale.

V torču zvečer — je nadaljeval kapitan — nama je zmanjkal vsega. Pričela sva piti žganje ter sva postala še bolj žejna. Skusal sem prekuhati par galon morske vode, a poskus se mi ni posrečil. Plula sva naprej, ne da bi vedela, kje se nahajava. V četrtek zjutraj sva se počutila najslabše. Skoraj sem zblaznel ter skusal vrči tovarisa preko krova.

Na sva se hotela oba usmrstiti. Pričela sva govoriti kot dva otroka o svojih mladostnih letih. Natančeno se ne morem spomniti, kako so naju rešili.

RUSI SE HOČEJO NAUČITI
UMETNOSTNA FARMANJA.

Crono, Maine, 12. marca. — Poljedelski preiskovalni zavod v tej državi je dobil v zadnjem času 841 prošenje iz sovjetske Rusije za buljetine, ki se tičejo smotrenega in umetniškega farmanja. Iz tega je razvidno, da se je pretežna večina ruskih mužizkov odločila staviti poljedelstvo na moderno podlogo.

Slika nam kaže tri laške brate Tischo, ki so imeli nekako bančno podjetje na Mott Street v New Yorku. Predsednik podjetja je bil Vincenzo Tischo (sredji) brata Vito (na lev) in Francesca (na desni) sta mu pa pomagala slepariti. V četrtek so izginili brez sledu ter vzeli seboj nad dva milijona dolarjev, katere so jim zaupali lahkoverni Italijani. Prizadetih je bilo 40.000 Italijanov, ki so naložili v Tischo-jevo "banko".

Rim, Italija, 14. marca. — Italija je sedaj zavojevala približno polovico Tripolisa, katerega je skoraj izgubila tekom svetovne vojne.

Rim, Italija, 14. marca. — Italija je sedaj zavojevala približno polovico Tripolisa, katerega je skoraj izgubila tekom svetovne vojne.

Tako je sporočil časnarskim poročevalcem signor Federsoni, laški kolonialni minister.

Ni je kolonialne sile — je rekel, — ki bi dala tako obširne

konecje prebivalstvu kolonij, kot jih je dala Italija. Dokler ni izbruhnila vojna, so nas nazivali

Arabi "oprostitev". Vojna in razplamtenje panislamskega

gibanja ter ozivljanje turškega

vpliva pa je izdatno izpremenilo

več položaj in vsledtega smo mo-

gli obvladati le tri tripolitanske

obrežne točke. Sovražno razpolo-

ženje Tripolitaneev je bilo v glav-

nem posledica delovanja egipčanskih agitatorjev.

Laška vlada je osredotočila vse

svoje napore na tripolitanskem

obrežju ter dala Libiji ustavo,

vsled katere je dobilo prebivalstvo

kolonij iste državljanske pravice

kot jih uživajo podaniki laškega

kralja. Ta izvanredna populistič-

vojna je povzročila proteste angleške in francoske vlade, kajti

ta dve deželi sta brez dvoma domi-

nevali, da bodo prebivalstva nju-

nih kolonij isto zahtevala.

Vse to pa ni pomirilo splošnega

razburjenja, in mogočna skupina

agitatorjev nam je preprečila po-

miriti kolonijo.

Vsled tega je Tripolitanija da-

nes prav tako ustaška kot je bila

tekmeljka v državi, ki je

privedla do izbruhnega odporja.

Namneni poskus, da se obrežje

zavojuje, da bo treba voditi

prebivalstvo v Ruhru okraju

in v površju, da bo treba voditi

prebivalstvo v Ruhru okraju

in v površju, da bo treba voditi

prebivalstvo v Ruhru okraju

in v površju, da bo treba voditi

prebivalstvo v Ruhru okraju

in v površju, da bo treba voditi

prebivalstvo v Ruhru okraju

in v površju, da bo treba voditi

"GLAS NARODA"

SLOVENEAN DAILY

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto volja list za Ameriko	za New York za celo leto	\$6.00
In Canada	za pol leta	\$3.00
Za pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$3.00
Za letni list	za pol leta	\$1.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Cesipal bres podpis in osebnosti se ne prioblikuje. Denar naj se blagovno posluži po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče naznani, da hitreje najdemo naročnika.

"G L A S N A R O D A"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2576

ALFRED PRUITT 866

TRADES LABEL COUNCIL

NEW YORK CITY

OTROČJE ZAKONODAJE

Prosluli rimski cesar Nero je sviral na kitaro, ko je goren Rim, a naši Soloni v Oklahomi so slab muzikant ter ne znajo niti svirati na kitaro, ko postaja položaj v državi od dne do dne bolj napet.

Se nikdar niso bili farmerji v bolj obžalovanja vrednem položaju kot so sedaj. Iz vseh delov države prihajajo poročila o bedi in trpljenju. Pretežna večina naših farmerjev je več kot bankerotom. Obubožana je, in številni farmerji morajo stradati.

Na tisoče in tisoče otrok je le napol oblečenih in napol prehranjenih. V položaju, v katerem se nahajajo sedaj, ne morejo biti deležni niti one malenkostne vzgoje, katero se jim nudi v naših šolah, ki so prav tako izstradane kot so otroci in učenci sami.

Naš takozvani bančni sistem je postal v zadnjem času tako razoran, da je bilo več kot enkrat stavljeno vprašanje, če so naše banke naprave za posejanje denarja, zločinske zarote ali pa ubožnice za nezmožne ljudi, ki obstaja jo le še z državnim podporo.

Ceprav je položaj tak in naravnost obopen, se peča zakonodajo, ki se tiče postave proti javnemu kajenju cigaret, postave glede nedeljskega praznika za kino-gledišča in konec konca tudi glumaške postave, ki naj bi določala da se ne sme v šolah Okahome nikdar omeniti starega Darwinja ali njegovega nauka glede izvora človeka.

Darwin se seveda ne briga za modre zakonodajalcev Oklahoma. On je prav tako mrtev kot Tutankhamen in že se sploh mogoče najti človeka, ki veruje, da izvir človek iz opice, mu je le treba dobro ogledati si večino oklahomskih zakonodajalcev in prepričal se bo, da vsaj tisoč imeli opic za pradeče, pač kako bolj neumno žival.

Dopisi.

Cherry Valley, N. Y.

Vem, da si je več naših rojakov ogledalo v Batavia, N. Y., varno Adria Motor Car Corporation. Ker se nobeden ne oglasi v listu Glas Naroda, hočem jaz nekaj pojasnit, kakšen vrst je napravil name.

Jaz živim tukaj na farmi že deveto leto in sem še preeej zadovoljen. Ako je morda kdo, da bi ga veselilo sreča na farmi, naj kar pride ali mi piše, jaz potrebujem delavek. Tudi sem si že nekaj prihranil za staro leta.

Lanskoto leto me obiščeta Mr. Vremščak in Mr. Gorinček ter me nagonovita, da sem vzel za preejno sveto delne gori omenjene tovarne. Ker sem se pa hotel prepričati, koliko je resnice v tem, sem šam pogledat, kjer mi je Mr. Vremščak pokazal lepo veliko tovarno, vso lepo urejeno ter opremljeno z vsemi potrebnimi stroji, par korakov od zeleniške postave. Ogledal sem si tudi glavni urad v Buffalo, N. Y. Tudi tam sem videl vse pravilno urejeno. Jaz mislim, da je Mr. Vremščak lahko ponosen na svojo novo iznajdbo. Nato sem se več delne. Tudi pred par dnevi sem dobil poročilo, da Adria dobro napreduje in da dobiva vedno nove narovičile.

Pozdrav delničarjem Adria Motor Car Corporation in vsem rojaku Amerike.

Anthony Kerzich,
R. D. No. 1, Cherry Valley, N. Y.

Detroit, Mich.

Dne 25. februarja 1923 se je ustanovilo društvo "Slovenski Narodni Dom" za Detroit, Mich., in okreko.

Ustanovilo se je na delničarski podlagi. Denar za delnice se bo smel porabiti samo za nakup ali zidanje doma. Ako se v treh letih ne začne zidati ali če se ne kupi dom, se mora ves denar, dobljen pri prodaji delnic, delničarjem po-

Da dobite Bordenovo Grade 'A' Mleko

Samo telefonirajte
na Walker 7300.

Vprašajte za službeni departement in oddajte naročilo, kateremu bo takoj posvečena pozornost.

Nabavite si
maslo in jajca
na
Bordenovem
vozu

BORDENS
Farm Products Co. Inc.
Walker 7300

Iz Slovenije.

Samomor industrijalca.

V Gostingu pri Gradeu se je ustrelil sef velike vinske trgovine in zname tvornice Šampanja Ludovik Kleinoschegg v trenurku hipe blaznosti. Kleinoschegg je že dalj časa bolhal na veliki neravnosti. Star je bil 46 let. Zanimivo je, da je starejši brat Kleinoschegga, Frie, leta 1920, pri Radgoni s svojim avtomobilom samrat ponesrečil, mlajši njegov brat Feliks pa se je lani ubil, ko se je zrušil oder pri neki stavbi.

Lovski blagor!

"Jutro" piše: Volkovi, ki niso bili na Kranjskem pravzaprav še nikoli iztrebljeni, so se že med vojno pojavljali vedno v večjem številu, po vojni pa so postali strah in trepet naših lovšč. Ta zver ni samo izredno previdna in sprema naprav pastem, temveč tudi skrajno nezaupljiva napram mrhovini, ki je sploh ne pogleda, dokler more dobiti kaj tople krvi.

Ničuda torej, da jo je izredno težko zatreći. Koliko truda se si vzel naši kočevski, ribniški in krimski loveci, kakor: Rudež, dr. Lovrenčič, knez Auersperg, bratje Tavčar, oba specialna odbora ribniški in kočevski itd., da bi iztrbili volka, ki preti umetiči vso našo srnjad. Toda kljub temu, da se ustreli vsako leto več volkov, se vendar pojavitvedno vedno nova krda. Zato nas izredno veselja, ki smo jo prejeli iz Lože. Teden so ustrelili loveci snežniške grasečine v enem samem pogonu takoj nad snežniškim gradom 4 stare volkove, med temi 2 volkovi. Lov je vodil višji gozdar Kibec. Ta neumorni Nimrod se je kljub težki poškodbi — pred nekom tedni se mu je pri strelu na košuto razletela puška in mu raztrgal levo roko — spravil nad volkove. Te zveri so že dalj časa čutili v okolišu snežniške grasečine. Po izredno spretno izvedenem manevru z zastavicami (Lappenc) se Kibec posrečilo obketiti na prav malem prostoru pet volkov. Baš so bili raztrgali srno. Od petorice je utekel en sam, stirje pa oblezli na bojišču. Je to neavaden lovski uspeh, ki je višje vodil gozdarju Kibecu, kakor tudi

Velika tativna v Mariboru. Miha Oblak, ki je bil uslužben pri mariborski tvrdki Markovič, je ukral svojemu delodajalcu 24 sirovih govejih kož, vrednih 12 tisoč krov. Kože je prodal usnjari V. Freund, potem pa pobegnil preko meje. Za njim je bila izdana tativica. Oblak je bil na Dunaju arteriran in bo izročen jugoslovanskemu oblasti.

Vlomljeno je bilo v restavracijske prostore hotela Union v Ljubljani in so bili pokrajen sledči predmeti: 47 velikih srebrnih viljev, 83 velikih srebrnih nožev, 13 žlic, 23 desertnih srebrnih nožev, 11 desertnih žlic in žimnie v skupni vrednosti 27 tisoč 420 K. Vlomilec še nimajo.

Vlom v Hrastniku. Zeležniško skladislo v Hrastniku je bilo ponovno nasilno odprt. Tatovi so odnesli nad 50 kg sladkorja, vrednega 5000 krov.

Kar je bil pokojni res lahko ponosen. 21 otrokom je bil skrbni oče. V mladih letih je bil kot vojak v Dalmaciji. Kot bister dečko se je nančil dobro laško in tudi nemško. Za starim Rožmanom iz Pore je bil Dragič kot zadnji v grob, katerega vnanjost je povedala takoj, da je pravi Belokranjec. Naj mu bo lahka belokranjska ženska.

Nekateri bo zanimala tudi pravda, ki se teče med starim Vrbečem — Ivanom Požekom iz Adlešič in pa Tržkoma na hrvatski strani. Sedaj so prisile zapet komisije in radovedni smo, kako bo izpadlo. Tožita se zaradi jeza, kjer voda vedno svoje komedije dela.

Na pustno nedeljo je bil bal v Adlešičih. Fantje so se napili in posledice je bila, da je eden izmed njih zabolel krmeario Ano Vrljičev v levo roko. Hvala Bogu, da so šli sedaj tisti rogovileži k vojakom.

iz Belokrajine.

Pred kratkim je umrl v Dolenjih občinskočlanovi Miko Dragoš, podmožec Grgič. Bil je dolga leta adlešički župan, predsednik krajnega šolskega sveta in eno dobro tudi deželnih poslanec. Imel je številno rodbino kakor maloko, na vojakom.

Peter Zgaga

Kdor molednje, je brez časti.
Kdor obupuje, je dvakrat brez časti.

Denar je najboljši svetovalec.

Skupuh je reven človek. Radošarnej je pa bogat.

Od miločine se še nobena možnost ni izpraznila in nobena še ni trebala postala.

Proletarec je bil mlečen za učenši, ko je mislil, da se bo obredil s skladom J. R. Z.

Sedaj je krvav za učeni od samega praskanja in skribi, kako bi prišel do tega denarja.

Marsikateri iznajditelj bi boljše storil, če bi skušal pamet najti kot pa kaj novega iznajti.

Zadnjici je se vnela debata, kdo je pravzaprav forman.

Po mojem skromnem mnenju je forman tisti človek, ki pride prepozna na delo, kdo pride ti prezgodaj. In pride vedno prezgodaj na delo, ko pride ti prepozna.

Marsikateri mož, ki je bil v prejšnjih časih reven in pošten, je dandanašnji ugleden in bogat mož.

Žal mi je, toda vsled pomanjkanja pristora ne morem — je rekel učenik, ko so ga silili jesti.

Para je voda, ki je vsled vročine zmorea.

Cimdalj živila zakoneva skupaj, tembolj enakih misli sta.

Ko se on pozno ponoči vraca domov, premisljuje, kaj ji bo povedal.

In ko ga ona v pozni urki pričakuje doma, tudi premisljuje, kaj mu bo rekla.

Nekega rojaka v Downtownu je pred kratkim obšla velika slabost. Čisto nezavesten je bil. Ni se ganil, ni pogledal, nič ni čutil, nič ni slišal.

Poklicani zdravnik je rekla, naj mu zlijijejo v grlo kezarec konjaka.

Par minut zatem se je zavedel.

Ko so mu povedali, kaj so mu zlili v grlo, jih ni mogel dovolj prekleti.

— Hudica! — je rekel, — kaj niste mogli par minut počakati, da bi ga pri zavesti izpil.

Cudno je, da predavanju o vojni najbolj pleskajo člani mirovne konference.

Vrsila se je velika slavnost. Zasluženu možu so odkrivali na rojstni hiši spominsko ploščo.

In govornik je rekel: V tej hiši se je rodil največji mož našega naroda.

— Čudno — je premisljeval vaki novec. — Jaz sem pa mislil,

da prihajajo majhni otroci na svet.

Prijatelj je tožil prijatelju:

— Dve nevesti imam. Prva je izvanredno bogata, druga je pa revna in njo ljubim iz globine svojega sreca.

In prijatelj mu je dal dober svet:

— Veš kaj: povoči se z revno, meni pa povej, kje bogata stani.

OJAKE opazljamo, da je cena za "Slovensko-Ameriški Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Podljite nam sesto in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslati mu besnočnijo naravnost.

Jugoslovenaka

Ustanovljena l. 1898

Katolička Jednota

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbornik.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 928 E. 15th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 196 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Slogalnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Slogalnik neplačljiva smrtnost: JOHN MOVERN, 613 — 19th Ave., North Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOSEPH GRAHEK, 548 E. Ohio Street, N. W., Pittsburgh, Pa.

K. H. Strobl:

Hiša pogubljenih.

Zgodovinska povest. — Za "Glas Naroda" prevel A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

Med prerivanjem in kričanjem je bilo opaziti skupino mož, ki so deli naprej ter si delali s komolci in sunki pot pred seboj.

Nevzdržno je prodrla oboržena skupina naprej, in čim bolj se je blizala sramotnemu odru, tembolj se ji je ženstvo umikalo. Ženske iz boljših mestnih slojev so se, končno vendar pripravljene k zavesti, poskrle za preprost ženstvu mesta, ker so se sramovala, da so zasačene pri taku nečednem poslu.

Tedaj je bil raztrgan zadnji obroč, in voditelj mož, z mečem v roki, je bil z dvema skokoma na sramotnem odru ob kamenitem stebru. Pred očmi vsega mesta je stal tedaj Alessandro Seala tam gori svoji materi nasproti. Dočim so ostale ženske ob njegovem prihodu zbežale v ozadje, je Katarina Seala ostala na svojem mestu, kot bi hotela kljubovati vsemu svetu.

— Ali hočeš tudi na svojo mater položiti roko? — je vprašala.

Tedaj je vzplamela jeza v Alessandrovemu sreu, katere ni mogla ukrotiti pomozna materna dostojanstvenost, zato je dvignil roko, jo položil na njeno ramo ter dejal: — Pojd mi s poti!

— Kaj hočeš storiti? Me, ženske, smo danes sodnice! — je odgovorila Dona Katarina, ne da bi se genila z mesta.

Tedaj pa je prijet Alessandro svojo mater ter jo stresel, da se je opotekla ter padla s sramotnega odra med maso pod odrom stojajočih žensk.

Ne da bi se nadalje brigal zato, se je Alessandro obrnil k stebru, pobral svoj odpadli meč ter prerezel vezi, ki so držale Rosvito b stebru. Nato je vrgel svoj plasč preko njenega telesa, jo dvignil v naročje ter odšel z njo po stopnicah in nato skozi mnogo žensk, ki so osupile in obenem odusevljene zjale za njim.

Alessandro Seala je prebil veden na ozidju, neprestano se bojel v težkem oklepku. Končno je bil tako utrujen, da je občutil bolečine na temenu, v glavi mu je pričelo razbijati in pojavljala mu je sapa. Tedaj je zapustil svoje mesto na ozidju ter odšel proti svojemu domu, ne da bi pravzaprav vedel, kaj hoče tam. Njegov oskrbnik mu je ob prihodu izredil pismo vlaže Barbare, katero je prinesla ona starca ženska. Kakor hitro je prečital pismo, je šinilo vanj novo življenje. Zaradi seljem je pozdravil novico, da ženska, ki igra vlogo kraljice, ni kraljica, temveč samo gospodična na plemiškega stanu. Sedaj torej ni bilo več zaprake, da ne bi mogel poročiti ljubljene dekle. — Brez odloga je oboril svoja služništvo ter se napotil z njim proti javni hiši, da osvobodi ono, ki je bila najdražja njegovemu sreu.

Toda pred durmi javne hiše je ležalo krvavo človeško truplo in v dvorani so sedele prestrašene dekline, ki so mu povedale, kaj se je zgodilo. Nemudoma se je obrnil ter odhitel s svojimi ljudmi proti trgu, na katerem se je nahajjal sramotni oder.

Sedaj je prinesel Rosvito na svoj dom ter jo položil na svojo posteljo, nakar se je pričel z vso nežnostjo trudit okoli nezavestne deklike. Pockleti je službenik, katerim je ukazal, naj mu prinesejo vode in obvez. Alessandro je pri svojem samaritanskem delu popolnoma pozabil, do kakšnega nastopa je prišlo med njim in njegovo materjo. Misil je samo na svojo srečo, da si je končno pridobil Rosvito popolnoma zase. — Močil ji je senč z očetom, polagal ji mrzlo obkladke na s krvjo podpluta pleča in rame ter okoli razprskanega vrata, in ko ni imel ničesar več storiti, je stopil nekoliko nazaj in motril svoj dražestni plen.

Bladen pih, ki je prihajal skozi poroči medčan mesta Breščije,

odprtlo okno, je zbudil Rosvito iz sramote.

Rosvita je dolgo molčala, nato pa je rekla z žalostnim glasom:

— Zaman je vse, gospod Alessandro. Toliko dobrega ste mi storili, toliko iskrenega prijateljstva mi izkazali, da bi bila črna nevajalnost od moje strani, ako bi hotela sedaj vaše življenje omajevati s svojo osebo. Neizbrisno je, kar se mi je zgodilo, vi imate pa pred sabo življenje in srečno bodočnost. Mož, kakršen ste vi, ki je morda poklican, da bo eden prvih in najvišjih svojega mesta, potrebuje pred vsem spoznavanja svojih someščanov.

Ker je Rosvita tako govorila, da se je zdelo, da ima pomislike same vsakega, ki bi svetoval vnovicavojo. Da bi se izognil kazni in vendar dosegel svoj namen, delal se je Solon, katerega je sramota domovine užalila, blaznega, — navdušil je Atenecane, ki so ga radi tega smatrali pod posebnim varstvom in vplivom bogov, da so slušali njegov nasvet in si vnovič priborili lepi otok.

— Ali se spominjate tega, kar se je dogodilo? — je vprašal z pet rešitelj.

Rosvita je pokimala, vendar pa ni prišla preko njenih ustrenih besedilca zahvale, kajti njen glavna skrb se je tikala kraljice.

— Tu ste na varnem pred razjarjenimi ženskami, — je jo toljal Alessandro.

— In moje dame!... je zašeptala Rosvita.

— Umrite se! Te se ostale v javni hiši. Kraljice se ni nicensar bat. Nebo je sprejelo vašo žrtvo.

— Kaj govorite? — je vprašala Rosvita.

Tedaj se ni mogel Alessandro več vzdržati v povedi, da je izvedel še danes, ko je bilo že skoro prekasno, da ona ni kraljica, marveč, da se je le za kraljico žrtvovala. Padel je pred njo na kolena ter ihte zagrebela svoj obraz v njene odeje. Ko se je nekoliko umiril, se je dvignil ter smehljaje pogledal Rosvito.

— Sedaj ostanete tu! — je rekel Alessandro po daljšem molku. Tu, pri meni... v moji hiši.

— Ne, — je rekla Rosvita, majhajo z glavo, — nazaj moram.

Toda v Alessandru je gorela zavest veselje moči in sile: — Jaz vas ne pustim od tod, ko sem vas končno dobil. Vse moje življenje visi na vašem; kaj ne veste, Rosvita, da vas ljubim?... .

Tedaj ga je hvalječno pogledala v obraz ter položila svoje roke na njegovo. — Jaz moram nazaj... kraljica!

— Še v ti noči jo bom odvedel skrivoma iz mesta. — Nemogočnosti so se zdele v tem trenutku Alessandru otroške igrače; — za spraviti kraljico iz mesta, je poznal sedaj, v hipu svoje sreče, tisočičči.

— Zahtevali me bodo nazaj; prisili vas bodo, da me jim izročite, kajti oni misijo, da sem jaz kraljica.

— Kadar je kraljica enkrat na vremenu, lahko vsemu svetu izjavit, da ste vi Rosvita in ne kraljica.

— Ali vam bodo verjeli? Zahvaljujmo se, da je bilo dokazov. In mož, ki je vedel za pričo, je mrtve.

— Jaz poznam to pričo, — je odvrnil Alessandro. — Kajti pismo imam od nje.

In te vam bodo verjeli? Zahvaljujmo se, da ste vi Rosvita in ne kraljica.

— Tedaj zbeživa skupno. Tam zunaj ozidja me bodo gotovo dobro sprejeli, kajti jaz sem rešitelj.

— Ali vam bodo verjeli? Zahvaljujmo se, da ste vi Rosvita in ne kraljica.

— Toda si je zakrila Rosvita z rokama obraz in bolestno vzkliknila: — Ne... ne! Ne od tu! Jaz sem postala navadna vlačenja, ker sem služila moških pohostenosti.

Toda Alessandro je potegnil te uboge, ranjene in krvave roke od njenega obraza, videl je spet njeni oči in njeni sladki usta ter dejal: — Ravno to mi daje sveto pravico do vas. Ostaneva. Nič ne bo vedel, da sem jaz spravil kraljico iz mesta. Pa če se to tudi izvije, dovolj moči in vpliva imam, da zadušim obravnavo v njenih kaledih. Enrico Tosio je moj prijatelj. In jaz si prilastim vas, kajti nič ne more braniti odhoda ženske iz javne hiše, skozi

